

Rienk Bakker: 'Alle muziek moet voor ons koor toegankelijk zijn'

Kamerkoor bezingt Spaanse Gouden Eeuw

AMERSFOORT - Nu Sinterklaas door Nederland waart, kan het bijna geen toeval zijn dat het Amersfoorts Kamerkoor in het concert van 29 november in de Amersfoortse Nieuwe Kerk om 20.15 uur muziek laat klinken uit de tijd dat Spanje muzikaal excelleerde: de Spaanse Gouden Eeuw. Niet alleen Nederland kende zijn Gouden Eeuw. Ook andere landen maakten periodes van ongekende bloei mee in het verleden. De zestiende en zeventiende eeuw markeren voor het Spaanse rijk een periode van grote voorspoed.

door Peter Bruinsma

Samen met Portugal was Spanje het eerste land dat koloniën verwierf buiten Europa. Rijkdom en welvaart lieten de kunsten floreren. De Spaanse componist Tomas Luis de Victoria maakte in Italië kennis met de muziek van Palestrina. Gaandeweg ontwikkelde hij zich tot één van de grootste componisten van zijn tijd. „Het is dan ook niet verwonderlijk dat muziek van Victoria een belangrijk bestanddeel van ons programma vormt”, vult dirigent Rienk bakker aan.

„In zijn kielzog groeiden de reputaties van Alonso Lobo, Guerrero, de Morales. Allemaal componisten die anno 2014 nog steeds synoniem staan voor de ongelooflijk kwaliteit die de Spaanse muziek uit de zestiende en zeventiende eeuw kenmerkt. Het was een tijd waarin de rijke roomse kerk componisten ruimschoots kansen gaf om naar ongekende artistieke hoogten te groeien. Ze gingen er zelfs voor naar het buitenland.

Het Amersfoorts Kamerkoor en dirigent Rienk Bakker.

Mexico gold in die tijd als een soort onderkoninkrijk van Spanje. Daar schoolde de Spanjaard de Padilla zich verder in compositie en werd daarbij ook beïnvloed door de muziek uit de Nieuwe Wereld. Het is dus ook die Spaanstalige muziek uit een ander continent, maar uit dezelfde tijd die we in ons concert laten horen. Muziek van Fernández en De Zéspedes kenmerkt zich door tegendraadse ritmes die duidelijk afkomstig zijn uit de Afrikaanse muziek, overgedragen door uit dit werelddeel afkomstige slaven. Ook de toevoeging van allerlei instrumenten was gebruikelijk.”

Rienk Bakker koos ook voor de medewerking van gitarist Tom Edskes. Zijn overweging om dat te doen is helder. „Ik ken Tom goed uit mijn studietijd en ik wilde graag het typisch Spaanse element van de gitaar toevoegen, zonder dat te laten overheersen. Dat betekent dat Tom bescheiden ondersteunende akkoorden speelt en nergens overheerst. Hij maakte voor de gelegenheid eigen partijen

bij onze koorstukken.”

Bakker beseft dat vooral de muziek uit de Nieuwe Wereld best lastig is om uit te voeren. „Het gaat dan om de combinatie van moeilijke teksten in snelle voor ons vaak ongebruikelijke ritmes. Maar het koor groeit erin en het wordt steeds meer ons eigendom. Ik ben van mening dat alle muziek voor ons koor toegankelijk moet zijn. Dat geldt ook voor de vroege Spaanse polyfonie. Ik merk dat de strekking en de uitstraling eerst bij het koor moet landen en dan wordt het meer en beter verinnerlijkt. En dat hoor je dan in de uitvoering terug.”

Rienk Bakker is anderhalf jaar geleden begonnen als dirigent bij het Amersfoorts Kamerkoor. Daarnaast leidt hij projectkoor Adveniat Musica. Hij werd opgeleid als organist, maar legt het accent steeds meer op dirigeren. „Dat klopt. Ik vind het prachtig om direct in contact te staan met de menselijke stem en een stuk op papier met menselijke stemmen

tot leven te wekken en dat te boetsen tot het mooist mogelijke. Dat vind ik een wonderlijke en inspirerende belevenis.” Om die reden bekwaamt Bakker zich momenteel verder als koordirigent in België waar hij op korte termijn zijn master hoopt te behalen.

Eind november denken we ook aan Kerstmis. In de werken van Guerrero, Padilla, Fernandez en Zéspedes is overduidelijk de associatie met Kerstmis waar te nemen. Dit is het gevolg van een traditie die terug gaat tot de dertiende eeuw: de villancicos, volksliederen met coupletten en een refrein met als inhoud het kerstverhaal. Geleidelijk werd dit genre zich meer en meer door de kerk toegeëigend en van geestelijke inhoud voorzien.

Muziek uit de Spaanse Gouden Eeuw: Amersfoorts Kamerkoor onder leiding van Rienk Bakker met Tom Edskes op gitaar. Zaterdag 29 november, Nieuwe Kerk, Leusderweg Amersfoort, 20.15 uur.